

Valsts ieņēmumu dienests

Metodiskais materiāls

Nodokļu piemērošana ienākumiem no darbiem, kas aizsargājami ar autortiesībām

Piemērojams 2018.gada ienākumiem

SATURS

1. Vispārīgie jautājumi	3
2. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu aprēķināšanas kārtība no autora atlīdzībām (honorāriem).....	5
2.1. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas un budžetā iemaksāšanas kārtība	5
2.2. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no autoratlīdzībām (honorāriem)	10
3. Pievienotās vērtības nodokļa piemērošana autoratlīdzībām (honorāriem)...	13
4. Saistošie normatīvie akti	14

1. Vispārīgie jautājumi

1. Metodiskais materiāls sniedz metodisku palīdzību nodokļu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos fiziskajām personām – autoriem un izpildītājiem –, kuras rada un izpilda ar autortiesībām aizsargājamus darbus un saņem autoratlīdzības (honorārus).

2. Autors ir fiziskā persona, kuras radošās darbības rezultātā radīts konkrētais darbs.

3. Izpildītājs ir aktieris, dziedātājs, mūziķis, dejotājs vai cita persona, kura atveido lomu, lasa, dzied, atskaņo vai kādā citādā veidā izpilda literāru vai mākslas darbu vai folkloras sacerējumu, sniedz estrādes, cirka vai leļļu priekšnesumu. Izpildītājs ir viens no blakustiesību subjektiem, un izpildītājs rada izpildījumu vai tā fiksāciju (fonogrammu). Izpildījums, tā fiksācija un fonogramma ir blakustiesību objekti.

4. Ar autortiesībām aizsargājami autoru darbi ir:

4.1. literārie darbi (grāmatas, brošūras, runas, datorprogrammas, lekcijas, aicinājumi, ziņojumi, sprediķi un citi līdzīga veida darbi);

4.2. dramatiskie un muzikāli dramatiskie darbi, scenāriji, audiovizuālu darbu literārie projekti;

4.3. horeogrāfiskie darbi un pantomīmas;

4.4. muzikālie darbi ar tekstu vai bez tā;

4.5. audiovizuālie darbi;

4.6. zīmējumi, glezniecības, tēlniecības un grafikas darbi un citi mākslas darbi;

4.7. lietišķās mākslas darbi, dekorācijas un scenogrāfijas darbi;

4.8. dizaina darbi;

4.9. fotogrāfiskie darbi un darbi, kas izpildīti fotogrāfijai līdzīgā veidā;

4.10. celtnu, būvju, arhitektūras darbu skices, meti, projekti un celtnu un būvju risinājumi, citi arhitektūras darinājumi, pilsēt būvniecības darbi un dārzu un parku projekti un risinājumi, kā arī pilnīgi vai daļēji uzceltas būves un realizētie pilsēt būvniecības vai ainavu objekti;

4.11. ģeogrāfiskās kartes, plāni, skices, plastiskie darbi, kas attiecas uz ģeogrāfiju, topogrāfiju un citām zinātnēm;

4.12. citi autoru darbi.

5. Ar autortiesībām aizsargājami atvasināti darbi ir:

5.1. tulkojumi un apdares, pārstrādāti darbi, anotācijas, referāti, kopsavilkumi, apskati, muzikāli aranžējumi, ekranizācijas, dramatisējumi un tamlīdzīgi darbi;

5.2. darbu krājumi (enciklopēdijas, antoloģijas, atlanti un tamlīdzīgi darbu krājumi), kā arī datubāzes un citi salikti darbi, kas materiālu atlases vai izkārtojuma ziņā ir jaunrades rezultāts.

6. Personiskās tiesības uz darbu, kas aizsargāts ar autortiesībām, ir tiesības lemt par darba izziņošanu, tiesības uz darba atsaukšanu, autora tiesības uz vārdu un darba neaizskaramību. Personiskās tiesības ir neatsavināmas.

7. Mantiskās tiesības uz darbu, kas aizsargāts ar autortiesībām, ir tiesības publiskot, reproducēt un izplatīt darbu, publiski izpildīt, raidīt darbu, iznomāt, izīrēt vai publiski patapināt darba oriģinālus vai kopijas, retranslēt darbu pa kabeļiem, reproducēt, tulkot, aranžēt, dramatisēt, ekranizēt vai citādi to pārveidot darbu, padarīt darbu pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tam var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā. Mantiskās tiesības garantē autoram iespēju saņemt atlīdzību par savu darbu izmantošanu.

8. Autoratlīdzība (honorārs) ir samaksa par darba radīšanu vai izpildīšanu, kā arī par tiesībām izmantot darbu vai izpildījumu, tai skaitā:

8.1. maksājums par tiesībām publiskot ar autortiesībām aizsargājamu darbu vai izpildījumu – jebkurā veidā tieši (dziedot, spēlējot) vai ar kādas tehniskas ierīces – audioierakstu vai videoierakstu atskaņotāja, televizora, radio, datora un tamlīdzīgi – palīdzību padarīt darbu vai izpildījumu pieejamu sabiedrībai;

8.2. maksājums par tiesībām publicēt darbu vai izpildījumu – autortiesību vai blakustiesību objekta kopijas padarīt pieejamas sabiedrībai;

8.3. maksājums par tiesībām publiski izpildīt darbu vai izpildījuma fiksāciju – atskaņot tieši vai ar jebkuras tehniskas ierīces palīdzību vai procesa starpniecību;

8.4. maksājums par tiesībām izplatīt darbu vai izpildījuma fiksāciju – darba vai izpildījuma fiksācijas oriģinālu vai kopijas pārdot vai kaut kā citādi atsavināt;

8.5. maksājums par tiesībām raidīt darbu vai izpildījuma fiksāciju – iekļaut darbu vai izpildījuma fiksāciju televīzijas vai radio programmā un to pārraidīt (raidīšana ir programmas signāla sākotnējā izplatīšana uztveršanai sabiedrībā, izmantojot elektronisko sakaru tīklus);

8.6. maksājums par tiesībām retranslēt darbu – iekļaut darbu televīzijas vai radio programmā un to retranslēt (retranslācija ir Latvijā vai ārvalstīs izplatītās programmas uztveršana un tūlītēja pilnīga vai daļēja izplatīšana citai auditorijai, neizdarot programmā vai raidījuma saturā nekādus grozījumus);

8.7. maksājums par tiesībām retranslēt pa kabeļiem izpildījuma fiksāciju;

8.8. maksājums par tiesībām padarīt darbu vai izpildījuma fiksāciju pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā;

8.9. maksājums par tiesībām reproducēt darbu vai izpildījuma fiksāciju;

8.10. maksājums par tiesībām nomāt, īrēt vai publiski patapināt darbu vai izpildījuma fiksāciju;

8.11. maksājums par izpildījuma fiksēšanu;

8.12. maksājums par tiesībām tulkot darbu;

8.13. maksājums par tiesībām aranžēt, dramatisēt, ekranizēt vai citādi pārveidot darbu;

8.14. piemērojot likumu "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", arī mantisko tiesību atsavināšanas ienākums un maksājums, kas saņemts par neatļautu autora darba vai izpildījuma izmantošanu.

9. Ienākumu no autortiesību vai blakustiesību objekta atsavināšanas, ja fiziskā persona atsavina tādu iepriekš norādīto objektu, kurš nav šīs personas radīts, uzskata par ienākumu no kapitāla – kapitāla pieaugumu.

2. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu aprēķināšanas kārtība no autora atlīdzībām (honorāriem)

2.1. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas un budžetā iemaksāšanas kārtība

10. Autoru un izpildītāju ienākumiem no autoratlīdzības piemēro nodokļa likmi 20% apmērā taksācijas gada laikā.

11. Autoram vai izpildītājam iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, piemēro nodokļa likmes, atkarībā no gada apliekamā ienākuma apmēra:

- 1) 20% — gada ienākumam līdz 20 004 eiro;
- 2) 23% — gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 eiro, bet nepārsniedz 55 000 eiro;
- 3) 31,4% — gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 55 000 eiro.

12. Latvijas Republikā komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicējas (turpmāk – autoratlīdzības (honorāra) izmaksātājs), izmaksājot fiziskajai personai autoratlīdzību (honorāru), izmaksas brīdī ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli.

13. Autoratlīdzības (honorāra) izmaksātājs katras izmaksas laikā, aprēķinot no izmaksājamās autoratlīdzības (honorāra) summas ieturamo iedzīvotāju ienākuma nodokli, ņem vērā ar ienākuma gūšanu saistītos izdevumus Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 "[Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība](#)" 57.punktā noteikto normu apmērā.

Izdevumu norma procentos	Autordarbs, par kuru tiek izmaksāts honorārs (autoratlīdzība)	Autors vai izpildītājs
50%	par dramatiskiem, muzikāli dramatiskiem darbiem un to izpildījumiem	teātra režisors, aktieris, cirka mākslinieks
	par horeogrāfiskiem darbiem, pantomīmām un to izpildījumiem	horeogrāfs, dejotājs
	par muzikāliem darbiem ar tekstu vai bez tā un to izpildījumiem	mūziķis, komponists, dziedātājs, diriģents, orķestra mūziķis
	par audiovizuāliem darbiem	filmas/TV raidījuma režisors, operators, skaņu režisors, video mākslinieks
	par zīmējumiem, glezniecības, tēlniecības un grafikas darbiem un citiem mākslas darbiem	gleznotājs, tēlnieks, grafiķis
	par lietišķās mākslas darbiem, dekorācijām un scenogrāfijas darbiem	scenogrāfs, gaismu mākslinieks
	par dizaina darbiem	dizainers (modes, interjera, mājas lapas, vizuālo uzskates materiālu u.c.), kostīmu mākslinieks
	par fotogrāfiskiem darbiem un darbiem, kas izpildīti fotogrāfijai līdzīgā veidā	fotogrāfs
	par celtni, būvju, arhitektūras darbu skicēm, metiem, projektiem un celtni un būvju risinājumiem, citiem arhitektūras darinājumiem, pilsētībūvniecības darbiem un dārzu un parku projektiem un risinājumiem, kā arī pilnīgi vai daļēji uzceltām būvēm un realizētiem pilsētībūvniecības vai ainavu objektiem	arhitekts
	par ģeogrāfiskām kartēm, plāniem, skicēm, plastiskiem darbiem, kas attiecas uz ģeogrāfiju, topogrāfiju un citām zinātnēm	
	par apdarēm, muzikāliem aranžējumiem, ekrānizācijām un tamlīdzīgiem darbiem	komponists – apdares/aranžējuma autors, ekrānizācijas režisors
	par literāriem darbiem (grāmatas, brošūras, runas, datorprogrammas, lekcijas, aicinājumi, ziņojumi, sprediķi un citi līdzīga veida darbi) un to izpildījumiem, tai skaitā darbiem, kas radīti, izdoti, izpildīti vai citādi izmantoti presē un citos masu informācijas līdzekļos	rakstnieks, preses žurnālists, žurnāla redaktors, literārais redaktors
	par scenārijiem un audiovizuālu darbu literāriem projektiem	filmu, raidījumu, pasākuma scenārija autors

25%	par tulkojumiem, pārstrādātiem darbiem, anotācijām, referātiem, kopsavilkumiem, apskatiem, dramatisējumiem, darbu krājumiem (enciklopēdijas, antoloģijas, atlanti un tamlīdzīgi darbu krājumi) un datu bāzēm	tulkotājs, darbu krājumu sastādītājs
-----	--	--------------------------------------

1.piemērs

Fiziskā persona saņem autoratlīdzību (honorāru) no izdevniecības par enciklopēdijas manuskriptu 2500 euro apmērā. Ievērojot likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” ietvertās prasības, autoratlīdzības (honorāra) izmaksātājs – izdevniecība – izmaksas vietā ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli 20 % apmērā. Aprēķinot iedzīvotāju ienākuma nodokli, autoratlīdzības (honorāra) izmaksātājs ņem vērā izdevumu normu 25 %. Tādējādi ieturētais iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 375 euro ((2500 – 625) x 20 %).

14. Autoratlīdzības (honorāra) izmaksātājs ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli iemaksā budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā.

2.piemērs

Fiziskajai personai autoratlīdzība (honorārs) ir izmaksāta 2018.gada 1. augustā. Autoratlīdzības (honorāra) izmaksātājs ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli ieskaita budžetā ne vēlāk kā 2018.gada 5.septembrī.

15. Autoratlīdzības (honorāra) izmaksātājam ir pienākums ne vēlāk kā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 15.datumam iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 25.augusta noteikumiem Nr.677 “[Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa paziņojumiem](#)”.

16. Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumos Nr.899 “[Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība](#)” noteiktās izdevumu normas piemēro, ja attiecīgais darbs vai izpildījums nav radīts darba attiecību ietvaros, kas izriet no darba līguma, vai darba devējs autoratlīdzības (honorāra) saņēmējam nav atlīdzinājis šos izdevumus.

3.piemērs

Dator dizainers iepakojuma grafiskā dizaina izstrādi veic saskaņā ar darba devēja uzdevumu darba tiesisko attiecību ietvaros, ņemot vērā darba līgumā tam noteiktos darba pienākumus. Gūto atlīdzību attiecina uz algota darba ienākumiem, un darba devējs izdevumu normu nepiemēro.

4.piemērs

Fiziskā persona, kas strādā televīzijā un atbilstoši darba līguma nosacījumiem veic režisora asistenta pienākumus, ir izstrādājusi audiovizuāla darba literāro projektu. Minētā darba izstrādē izmantotas darba devēja telpas u.c. resursi. Darba devējs, izmaksājot autoratlīdzību (honorāru), izdevumu normu nepiemēro.

17. Ja nodokļu maksātājs vienlaikus gūst algota darba ienākumus, kur darba līgumā noteiktā darba alga nav mazāka par minimālo mēneša darba algu, un vienlaicīgi ar darba devēju ir noslēdzis arī autoratlīdzības līgumu, uz izmaksāto autoratlīdzību nav tieši attiecināmas algotā darba pazīmes.

18. Šaubu gadījumā, lai noteiktu, vai izmaksātā autoratlīdzība pēc ekonomiskās būtības ir algota darba ienākums un autors ir radījis darbu vai izpildītājs - izpildījumu, pildot darba pienākumus, vērtē noslēgto līgumu nosacījumus, īpaši autora vai izpildītāja mantisko tiesību nosacījumus, tai skaitā to, kam pieder tiesības uz intelektuālo īpašumu tā radīšanas laikā. Algotā darba pazīmes izmanto tikai kā papildu kritērijus darījuma ekonomiskās būtības vērtēšanai.

19. Ja fiziskajai personai no izmaksātās autoratlīdzības (honorāra) par autora darba radīšanu vai izpildīšanu un atsavinātajām mantiskajām tiesībām taksācijas gadā ir ieturēts nodoklis, piemērojot noteikto izdevumu normu, taču faktiskie, ar attaisnojuma dokumentiem apliecinātie izdevumi (kvītis, čeki, maksājuma uzdevumi, internetbankas izdrukas), kas saistīti ar attiecīgā darba radīšanu vai izpildīšanu, pārsniedz noteikto izdevumu normu, fiziskā persona var atgūt pārmaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli, iesniedzot Valsts ieņēmumu dienestā gada ienākumu deklarāciju D, aizpildot deklarācijas pielikumu D1 "Taksācijas gadā Latvijas Republikā gūtie ienākumi (izņemot ienākumus no saimnieciskās darbības)" (turpmāk – pielikums D1) un pievienojot attaisnojuma dokumentu kopijas.

5.piemērs

Fiziskā persona 2018.gadā saņēma autoratlīdzību (honorāru) par tās radītā horeogrāfiskā darba mantisko tiesību atsavināšanu - 600 euro. Ievērojot likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" ietvertās prasības, autoratlīdzības (honorāra) izmaksātājs izmaksas vietā ir ieturējis iedzīvotāju ienākuma nodokli 60 euro, piemērojot izdevumu normu 50% jeb 300 euro. Personas faktiskie ar attaisnojuma dokumentiem apliecinātie izdevumi saistībā ar darba radīšanu ir 70 % no autoratlīdzības summas jeb 420 euro.

Precizējot piemērojamo izdevumu apmēru vērā tiek ņemti tikai ar attaisnojuma dokumentiem apliecinātie izdevumi 420 euro apmērā. Līdz ar to faktiskais maksājamais iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 36 euro ((600 – 420) x 20%), kā rezultātā maksātājam veidojas nodokļa pārmaksa.

20. Ja fiziskā persona ir saņēmusi autoratlīdzību (honorāru) ārvalstī, tai ir pienākums iesniegt gada ienākumu deklarāciju, ārvalstī gūto ienākumu norādot gada ienākumu deklarācijas pielikumā D2 "Fiziskās personas (rezidenta) ārvalstīs gūtie ienākumi" (turpmāk – pielikums D2).

21. Nodokļa maksātāji gada ienākumu deklarāciju Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz taksācijas gadam sekojošā gadā no 1.marta līdz 1.jūnijam. Ja kopējie gada ienākumi ir lielāki par 55 000 eiro, tad deklarāciju iesniedz no 1.aprīļa līdz 1.jūlijam.

6.piemērs

Fiziskajai personai, kas 2018.gadā ārvalstī guvusi ienākumu autoratlīdzības veidā, ir pienākums iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā gada ienākumu deklarāciju 2019.gadā no 1.marta līdz 1.jūnijam.

22. Aprēķinot Latvijas Republikā maksājamo iedzīvotāju ienākuma nodokli no ārvalstī saņemtās autoratlīdzības (honorāra), autoratlīdzības (honorāra) saņēmējs var piemērot šī metodiskā materiāla 13.punktā noteiktās izdevumu normas. Šos izdevumus noteiktās normas ietvaros nav nepieciešams pamatot ar attaisnojuma dokumentiem.

7.piemērs

Fiziskā persona 2018.gadā saņēma autoratlīdzību (honorāru) Vācijā par tās radīto informācijas krājumu 1050 euro apmērā. Nodoklis ārvalstī no minētā ienākuma nav ieturēts. Tā kā ienākums ir gūts ārvalstī, fiziskajai personai ir pienākums deklarēt šo ienākumu, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķinā fiziskā persona ir tiesīga samazināt apliekamo ienākumu par izdevumiem 25 % apmērā no autoratlīdzības (honorāra) summa- 262,50 euro (25% no 1050).

23. Ja fiziskā persona ārvalstī ir saņēmusi autoratlīdzību (honorāru), no kuras ārvalstī ir samaksāts nodoklis, tā ir tiesīga samazināt aprēķināto iedzīvotāju ienākuma nodokli, kas tai būtu jāmaksā Latvijas Republikā, par summu, kas vienāda ar ārvalstī samaksāto nodokli, ja nodokļa samaksa ir apliecināta ar ārvalsts nodokļu iekasēšanas institūcijas apstiprinātu dokumentu, kurā norādīts apliekamais ienākums un ārvalstī samaksātā nodokļa summa.

8.piemērs

Fiziskā persona 2018.gadā saņēma autoratlīdzību (honorāru) Francijā saistībā ar tās fotogrāfiska darba publicēšanu 400 euro. Francijā ir samaksāts nodoklis 40 euro. Nosakot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu, no autoratlīdzības atskaita ar fotogrāfiska darba radīšanu saistītos izdevumus 50% apmērā – 200 euro (50 % no 400,00). Aprēķināto iedzīvotāju ienākuma nodokli pēc Latvijā noteiktās likmes minētās autoratlīdzības saņēmējs ir tiesīgs samazināt par 40 euro (Francijā samazinātais nodoklis).

24. Ārvalstī samaksātās nodokļa summas apmērs, par kuru samazina Latvijas Republikā maksājamā iedzīvotāju ienākuma nodokļa summa, nedrīkst būt lielāks par summu, kas atbilstu Latvijas Republikā aprēķinātajam iedzīvotāju ienākuma nodoklim.

2.2. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no autoratlīdzībām (honorāriem)

25. Fiziskā persona, kuras pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijas Republikā un kura saņem autoratlīdzību (autortiesību un blakustiesību atlīdzību), izņemot autortiesību mantinieku un citu autortiesību pārņēmēju, piemērojot likumu "[Par valsts sociālo apdrošināšanu](#)", ir pašnodarbināta persona.

26. Autoratlīdzības saņēmējs, kurš ir reģistrēts un sociāli apdrošināts kā darba ņēmējs un par kuru obligātās iemaksas mēnesī pie viena vai vairākiem darba devējiem tiek veiktas vismaz no minimālās mēneša darba algas apmēra (2018.gadā – 430 *euro*), neregistrējas un neveic iemaksas no autoratlīdzības kā pašnodarbinātais.

Minēto nepiemēro autoratlīdzības saņēmējam, kurš ir mikrouzņēmuma darbinieks vai persona, kas ir nodarbināta lauksaimniecības sezonas darbos un maksā sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli.

9.piemērs

Fiziskā persona, pamatojoties uz noslēgto darba līgumu, ir darba ņēmējs SIA, kur gūst algotā darba ienākumus 1000 euro. Minētā persona ir radījusi literāru darbu, izdevniecība par minētā darba publicēšanas tiesībām ir noslēgusi autoratlīdzības līgumu, kur noteiktā autoratlīdzība (honorārs) ir 800 euro. Ņemot vērā, ka personas darba devējs veic obligātās iemaksas no summas, kas pārsniedz minimālo algu, personai nav jāreģistrējas kā pašnodarbinātajam un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no autoratlīdzības (honorāra) var neveikt.

10.piemērs

Fiziskā persona ir radījusi literāru darbu, izdevniecība par minētā darba publicēšanas tiesībām ir noslēgusi autoratlīdzības līgumu, kur noteiktā autoratlīdzība (honorārs) ir – 1000 euro. Papildus, fiziskā persona ir darba ņēmējs mikrouzņēmumā. Personai ir jāreģistrējas kā pašnodarbinātajam un jāveic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no autoratlīdzības (honorāra).

27. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas autoratlīdzības (honorāra) saņēmējs veic, ja šīs personas mēneša ienākumi no autoratlīdzības

sasniedz Ministru kabineta noteikto obligāto iemaksu objekta minimālo apmēru, kas ir minimālās algas apmērs (minimālās algas apmērs 2018.gadā ir 430 *euro* mēnesī). Ja fiziskā persona saņem autoratlīdzību un ienākumus no citas saimnieciskās darbības, valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta minimālo apmēru nosaka, summējot visus pašnodarbinātas personas mēneša ienākumus.

28. Pašnodarbināta persona obligāto iemaksu objektu nosaka, no autoratlīdzības (honorāra) atskaitot šī metodiskā materiāla 13.punktā minēto izdevumu normu.

29. Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likme pašnodarbinātai personai 2018.gadā vispārējā gadījumā ir 32,15% no valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta.

30. Autoratlīdzības (honorāra) saņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts ir brīvi izraudzīti ienākumi no autordarba. Brīvi izraudzītā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta minimālais apmērs nevar būt mazāks par 430 *euro* mēnesī (*minimālās algas apmērs 2018.gadā*). Šādu valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta izvēli autoratlīdzības saņēmējs (pašnodarbinātā persona) var izdarīt tikai vienu reizi pārskata ceturksnī.

Jāņem vērā, ka izraudzītais valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts nākotnē ietekmēs fiziskās personas saņemamo valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumu apmēru.

31. Pašnodarbinātais – autoratlīdzības saņēmējs - reizi ceturksnī – līdz 15.aprīlim, 15.jūlijam, 15.oktobrim un 15.janvārim – Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz ziņojumu par veiktajām valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām attiecīgajā ceturksnī (Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 “Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli” 4.pielikumu).

11.piemērs

Fiziskajai personai 2018.gada janvārī autoratlīdzības (honorāra) ienākums ir 610 euro. 2018.gada februārī ienākumi nav gūti, 2018.gada martā ir gūts ienākums 215 euro. Tādējādi fiziskajai personai ir pienākums veikt valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas tikai par 2018.gada janvārī gūto ienākumu, izvēloties valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objektu, kas nav mazāks par 430,00 euro. Ja fiziskā persona izvēlējusies valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas veikt no 430 euro, tā pašnodarbinātā ziņojumu par veiktajām valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām attiecīgajā ceturksnī aizpilda šādi.

**Ziņojums par pašnodarbinātā [..] valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām
iemaksām 2018.gada 1.ceturksnī**

<i>Rādītāji</i>	<i>Ceturkšņa mēnesis</i>			<i>Kopā</i>
	<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>	
<i>Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts</i>	430	0	0	430
<i>Aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas</i>	138,25	0	0	138,25

32. Autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) izmaksātājs, izņemot mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju, no saviem līdzekļiem maksā obligātās iemaksas 5% procentu apmērā no šīs autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) tās saņēmēja valsts pensiju apdrošināšanai.

33. Autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) izmaksātājam nav jāveic 5% iemaksas autoratlīdzības saņēmēja valsts pensiju apdrošināšanai, ja persona ir sasniegusi vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju, vai kurai ir piešķirta valsts vecuma pensija (tai skaitā priekšlaicīgi), vai kura ir persona ar I vai II grupas invaliditāti, kā arī par autoratlīdzības saņēmējiem, kuru pastāvīgā dzīvesvieta nav Latvijas Republikā.

34. Autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) izmaksātājs veiktās iemaksas pensiju apdrošināšanai norāda darba devēja ziņojumā par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu pārskata mēnesī atbilstoši [Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumiem Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#).

12.piemērs

Fiziskā persona, atbilstoši autoratlīdzības līgumam, autoratlīdzība (honorāru) par scenārija radīšanu – 200 euro.

Autoratlīdzības izmaksātājs ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli, piemērojot 20% likmi un ievērojot attaisnoto izdevumu normu (25%).

Papildus autoratlīdzības izmaksātājs veic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas autoratlīdzības saņēmēja pensiju apdrošināšanai 10 euro apmērā.

35. Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu maksājumus pārskaita uz šādu kontu:

Saņēmējs	Valsts kase
Reģistrācijas numurs	90000050138
Konta numurs	LV37TREL1060000220000
Saņēmēja BIC kods	TRELLV22

3. Pievienotās vērtības nodokļa piemērošana autoratlīdzībām (honorāriem)

36. Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteikto ar pievienotās vērtības nodokli neapliek autora saņemto atlīdzību par darbu un tā izmantošanu, kā arī izpildītāja un fonogrammu producenta saņemto atlīdzību par blakustiesību objektu un tā izmantošanu. Tādējādi personai, kura rada ar autortiesībām aizsargājamu darbu, saņemto autoratlīdzību (honorāru) par šo darbu un tā izmantošanu neapliek ar pievienotās vērtības nodokli.

37. Ar pievienotās vērtības nodokli neapliek arī autoratlīdzību (honorāru) par rakstiem preses izdevumos.

13.piemērs

Fiziskā persona ir noslēgusi līgumu ar izdevniecību par tās literārā darba (brošūras) publicēšanu. Izdevniecība par minētā darba publicēšanas tiesībām 2018.gada augustā izmaksā šai fiziskajai personai autoratlīdzību (honorāru) 500,00 euro apmērā. Autoratlīdzība (honorārs) nav apliekams ar pievienotās vērtības nodokli.

14.piemērs

Fiziskā persona ir noslēgusi licences līgumu piešķirt trešajām personām savu fotogrāfisko darbu izmantošanas tiesības, lejupielādējot tās elektroniskā veidā. Saņemtais ienākums, piegādājot digitālās fotogrāfijas elektroniskā veidā, ir vērtējams kā autora saņemtā autoratlīdzība Autortiesību likuma izpratnē un nav apliekams ar pievienotās vērtības nodokli.

38. Vienlaikus, ievērojot Padomes 2006.gada 28.novembra direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, jāņem vērā, ka pievienotās vērtības nodokļa atbrīvojums nav attiecināms uz patentu, preču zīmju un citu līdzīgu tiesību nodošanu un licenču izsniegšanu saistībā ar šādām tiesībām, neatkarīgi no tā vai minētais ienākums vērtējams kā autoratlīdzība Autortiesību likuma izpratnē.

15.piemērs

Fiziskā persona ir noslēgusi licences līgumu par tai piederošas preču zīmes izmantošanas tiesību nodošanu juridiskai personai 600,00 euro apmērā. Saņemtā

atlīdzība ir ar pievienotās vērtības nodokli apliekams darījums uz ko Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteiktais atbrīvojums neattiecas. Līdz ar fiziskai personai – reģistrētam nodokļa maksātājam, tai ir jāpiemēro pievienotās vērtības nodoklis, vai arī jāuzskaita atlīdzības apmērs reģistrācijas brīža Valsts ieņēmuma dienesta pievienotās vērtības maksātāju reģistrā noteikšanai, ja fiziskā persona ir neregistrēts nodokļa maksātājs.

4. Saistošie normatīvie akti

1. [Padomes 2006.gada 28.novembra direktīva 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu.](#)
2. Likums "[Par nodokļiem un nodevām](#)".
3. Likums "[Par iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)".
4. Likums "[Par valsts sociālo apdrošināšanu](#)".
5. [Pievienotās vērtības nodokļa likums.](#)
6. [Autortiesību likums.](#)
7. Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumi Nr.899 "[Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība](#)".
8. Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumi Nr.568 "[Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību](#)".
9. Ministru kabineta 2013.gada 17.decembra noteikumi Nr.1478 "[Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto un brīvprātīgo iemaksu objekta minimālo un maksimālo apmēru](#)".
10. Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumi Nr.827 "[Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)".